Undervisningsplan for håndværk og design

Formålet med undervisningen

Håndværk og design skal udvikle elevernes glæde ved at skabe med hænderne og give erfaring med materialer, værktøj, teknikker og arbejdsprocesser. Gennem arbejdet med tekstil, læder og andre materialer udvikler eleverne håndværksmæssige færdigheder, finmotorik, koncentration, vedholdenhed og æstetisk sans.

Undervisningen understøtter elevernes forståelse af sammenhængen mellem idé, proces og færdigt produkt. Eleverne udvikler gradvist deres evne til at planlægge, gennemføre og vurdere arbejdsprocesser samt deres forståelse for materialers egenskaber, funktion og æstetiske muligheder.

Gennem skolens håndværksfag møder eleverne en progression fra grundlæggende teknikker til selvstændige design- og formgivningsprocesser, hvor praktiske færdigheder, kreativitet og problemløsning går hånd i hånd.

Håndværk- og designfagets kompetenceområder og slutmål

Kompetenceområder	Slutmål
Håndværk - bearbejdning (HB)	• Eleven kan anvende redskaber, værktøjer og håndværksteknikker forsvarligt og hensigtsmæssigt ved fremstilling af produkter.
Håndværk - materialer (HM)	• Eleven kan forarbejde materialer med forståelse for materialernes egenskaber samt produktets form, funktion og udtryk.

Design (D)	• Eleven kan arbejde med designprocesser fra idé til færdigt produkt og træffe begrundede valg om funktion, æstetik og materialer.

Demokratisk dannelse i håndværk og design

Håndværk og design bidrager til elevernes demokratiske dannelse ved at udvikle ansvarlighed, samarbejdsevne og respekt for fælles arbejdsprocesser. Gennem arbejdet med materialer, værktøj og designvalg oplever eleverne sammenhængen mellem egne valg, fælles rammer og ansvar for fællesskabet.

Fokuspunkter

Medbestemmelse og designvalg

- Udvikle idéer og træffe begrundede valg i arbejdsprocesser.

Samarbejde og fællesskab

- Bidrage til et positivt arbejdsfællesskab og vise respekt for andres arbejde.

Ansvar og vedholdenhed

- Tage ansvar for materialer, værktøj og egen arbejdsproces.

Respekt for forskellighed

- Anerkende forskellige løsninger, udtryk og arbejdsformer.

Fagets udvikling

På Rudolf Steiner Skolen Vordingborg udfoldes håndværk og design gennem håndarbejde og praktiske designforløb. Gennem skoleforløbet arbejder eleverne med tekstile materialer, træ, læder og andre naturmaterialer og udvikler gradvist deres håndværksmæssige færdigheder, materialeforståelse, formgivningsevne og praktiske dømmekraft.

Undervisningen bevæger sig fra grundlæggende håndværksfærdigheder i de første skoleår til mere komplekse formgivnings- og designprocesser i de ældre klasser. Eleverne udvikler gennem hele skoleforløbet vedholdenhed, præcision, æstetisk sans og respekt for håndens arbejde.

Klassetrin: 1. til 9. klasse **Indhold og fokus**	**Delmål**
1. klasse – Fløjtehylster Eleverne introduceres til håndarbejdet gennem deres første strikkeprojekt. Gennem arbejdet med garn, strikkepinde og enkle broderiteknikker udvikles finmotorik, koncentration og forståelse for sammenhængen mellem proces og produkt. Der arbejdes med rytme, gentagelse og glæden ved at skabe noget med egne hænder.	• Eleven kan vinde garn op fra fed til nøgle. • Eleven kan strikke retmasker og udføre enkle farveskift. • Eleven kan tråde en nål, hæfte ender og brodere enkle bogstaver. • Eleven kan færdiggøre et produkt med støtte.
2. klasse – Dukken Eleverne arbejder med fremstilling af en dukke og tilhørende beklædning. Gennem arbejdet med form, proportioner og samling udvikles forståelsen for tredimensionel formgivning og sammenhængen mellem funktion og æstetisk udtryk. Der lægges vægt på omhu, fantasi og selvstændighed i arbejdet.	• Eleven kan slå masker op og strikke ret- og vrangmasker. • Eleven kan samle og montere et tredimensionelt produkt. • Eleven kan fremstille enkelt dukketøj og vælge materialer og farver til eget produkt.

3. klasse – Hue og snittearbejde Eleverne arbejder med mere avancerede strikke- og hækleteknikker gennem fremstilling af en hue. Samtidig introduceres de til håndværksmæssigt arbejde i træ, hvor de fremstiller enkle redskaber og brugsgenstande. Fokus er på håndens arbejde, materialeforståelse og oplevelsen af at skabe funktionelle produkter.	• Eleven kan strikke rib og glatstrik. Eleven kan udføre indtagninger og montere en hue. • Eleven kan anvende grundlæggende hækleteknikker. • Eleven kan anvende enkle håndværktøjer sikkert og hensigtsmæssigt. • Eleven kan fremstille enkle produkter i træ og forklare sammenhængen mellem teknik, form og funktion.
4. klasse – Broderet pude Eleverne arbejder med korssting som et præcist og regelbundet håndværk. Gennem geometriske og symmetriske mønstre udvikles forståelse for mønsteropbygning, præcision og æstetisk formgivning. Arbejdet understøtter mod, handlekraft og evnen til at gennemføre en længere arbejdsproces.	• Eleven kan anvende korssting med præcision og ensartethed. • Eleven kan arbejde efter mønstre og følge en struktureret arbejdsproces. • Eleven kan udvikle forståelse for symmetri, gentagelse og geometriske mønstre. • Eleven kan planlægge og gennemføre et broderiprojekt fra idé til færdigt produkt.
5. klasse – Strømper og sløjd Eleverne arbejder med strikning på fem pinde og udvikler forståelse for tredimensionel formgivning og funktionelt design. Samtidig påbegyndes den egentlige sløjdundervisning, hvor eleverne fremstiller mindre brugsgenstande og legetøj i træ, eksempelvis skeer, lysestager, skærebrætter eller spil. Der arbejdes med værktøjskendskab, skitsering, materialeforståelse og sammenhængen mellem idé og færdigt produkt.	• Eleven kan strikke på fem pinde og anvende en opskrift som arbejdsredskab. • Eleven kan arbejde med hæl, tå og pasform i et funktionelt produkt. • Eleven kan anvende grundlæggende håndværktøj sikkert og hensigtsmæssigt. • Eleven kan fremstille enkle brugsgenstande i træ ud fra skitse og planlægning. • Eleven kan forstå sammenhængen mellem materiale, funktion og form.
6. klasse – Stofdyr og udhulningsarbejde Eleverne arbejder med tredimensionel tekstilformgivning gennem	• Eleven kan omsætte en tegning til et tredimensionelt mønster. • Eleven kan anvende håndsyning med små

fremstilling af et stofdyr. I sløjd arbejdes der med udhulningsarbejde i træ, hvor eleverne fremstiller skeer, øser eller skåle af ét træemne. Fokus er på præcision, konstruktion, materialeforståelse samt sammenhængen mellem form, funktion og æstetik.	og ensartede sting. • Eleven kan arbejde med konstruktion, udstopning og samling af et produkt. • Eleven kan anvende kniv, huljern, sav, fil og rasp sikkert og hensigtsmæssigt. • Eleven kan fremstille en funktionel brugsgenstand i træ og forklare sammenhængen mellem materiale, teknik, funktion og udtryk.
8. klasse – Beklædningsdesign, træ og kombinationsmaterialer Eleverne arbejder med beklædningsdesign og maskinsyning gennem fremstilling af en selvvalgt beklædningsgenstand. I sløjd arbejdes der med træ og kombinationsmaterialer gennem fremstilling af funktionelle produkter, hvor flere materialer indgår i samme design. Der lægges vægt på selvstændige valg, designproces, materialeforståelse og håndværksmæssig kvalitet.	• Eleven kan anvende symaskinen sikkert og hensigtsmæssigt. • Eleven kan anvende og tilpasse mønstre til egne mål. • Eleven kan planlægge og gennemføre en designproces fra idé til færdigt produkt. • Eleven kan anvende værktøjer og maskiner sikkert og ansvarligt. • Eleven kan kombinere forskellige materialer i et funktionelt produkt og vurdere produktets kvalitet og æstetiske udtryk.
9. klasse – Læderbælte Eleverne arbejder med læder som materiale og gennemfører en samlet designproces fra idé til færdigt produkt. Der arbejdes med læderbearbejdning, funktionel formgivning og håndværksmæssig præcision. Arbejdet understøtter selvstændighed, ansvar, kvalitetsbevidsthed og evnen til at træffe begrundede designvalg.	• Eleven kan planlægge og gennemføre en designproces fra idé til færdigt produkt. • Eleven kan vælge og begrunde materialer, form, funktion og udtryk. • Eleven kan anvende relevante redskaber og teknikker til bearbejdning af læder. • Eleven kan evaluere eget produkt med fokus på funktion, håndværksmæssig kvalitet og æstetisk udtryk.